

Θεολογικά Χρονικά

Συνέδρια – Ημερίδες – Συμπόσια

ΙΟΥΛΙΟΣ – ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

“Wounds of Today’s World: Doing and Living Theology in the Context of Trauma”

Τὸ Eastern European Institute of Theology με ἔδρα τὸ Lviv τῆς Οὐκρανίας διοργάνωσε Summer School ἀπὸ τὴν 31η Ἰουλίου μέχρι τὴν 5η Αὐγούστου με θέμα: «Οἱ πληγές τοῦ σημερινοῦ κόσμου: κάνοντας καὶ ζώντας τὴ θεολογία στὸ συγκείμενο τοῦ τραύματος». Ἀφορμὴ γιὰ τὴ θεματικὴ τῶν διαλέξεων ὑπῆρξε ἡ Ρωσικὴ ἐπίθεση κατὰ τῆς Οὐκρανίας, ποὺ ἔφερε στὸ προσκίλιο πολλῶν εἰδῶν τραύματα, ὅπως ἡ ἀπώλεια ἀγαπημένων προσώπων, ὑγείας, βιοπορισμοῦ καὶ νοημάτων. Τὰ βασικὰ ἐρωτήματα ποὺ ἀναδύονται σὲ θεολογικὸ ἐπίπεδο καὶ συζητήθηκαν κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Θερινοῦ Σχολεῖου σχετίζονται με τὸ ἄν καὶ πῶς μπορεῖ ἡ θεολογία νὰ προσφέρει κάτι γιὰ τὴ ζωὴ μετὰ ἀπὸ τὸ τραῦμα καὶ νὰ βοηθήσει τοὺς ἐπιζῶντες νὰ ἀποφύγουν περαιτέρω τραύματα, με τοὺς τρόπους με τοὺς ὁποίους μᾶς ἐμποδίζει ἡ ἐμπειρία τοῦ τραύματος νὰ ὑπηρετήσουμε τοὺς ἄλλους ἢ –ἀντίθετα– πῶς ἡ ἐμπειρία τοῦ τραύματος δημιουργεῖ εὐκαιρίες γιὰ νὰ ὑπηρετήσουμε τοὺς ἄλλους.

Ἰδιαίτερα σημαντικὲς ὑπῆρξαν ἡ διάλεξη τοῦ Scott Harrower με θέμα: “The Trinity’s Unique Ways of Promoting a Sense of Safety after Trauma”, καθὼς καὶ ἐκεῖνη τῆς Heleyn Paynter με θέμα:

“Reintegration and Anamnesis: Theological Tools for Wartime Harms”, στὶς ὁποῖες παρουσιάσθηκαν με παραστατικὸ καὶ κατανοητὸ τρόπο τὰ θεολογικὰ ἐφόδια ποὺ μποροῦν νὰ προσφέρουν ἀνακούφιση στὰ ψυχικὰ τραύματα τοῦ πολέμου.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

*«Ὁρθόδοξη ἐλληνικὴ παιδεία:
Ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Καποδίστρια
στὸν π. Γεώργιο Μεταλληνό...»*

Ἡ Πανελλήνια Ἐνωση Θεολόγων (Π.Ε.Θ.) καὶ τὸ Ἐργαστήριο Παιδαγωγικῆς – Χριστ. Παιδαγωγικῆς τοῦ Τμήμ. Κοιν. Θεολογίας καὶ Χριστ. Πολιτισμοῦ τοῦ Α.Π.Θ. διοργάνωσε μεταξὺ 23 καὶ 24 Σεπτεμβρίου στὴν Κέρκυρα, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς τοπικῆς μητροπόλεως, τὸ Β΄ Πανελλ. Θεολογικό-Ἐπιστημονικό Συνέδριο με θέμα: «Ὁρθόδοξη ἐλληνικὴ παιδεία: Ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Καποδίστρια στὸν π. Γεώργιο Μεταλληνό...». Οἱ δύο πρῶτες Συνεδρίες ἦταν ἀφιερωμένες στὴν περίοδο, τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἰωάννη Καποδίστρια, ἐνῶ ἡ τρίτη Συνεδρία στὸν μακαριστὸ Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν π. Γεώργιο Μεταλληνό.

Ἀπὸ τὶς εἰσηγήσεις ποὺ ἔλαβαν χώρα κατὰ τὸ διήμερο τοῦ Συνεδρίου, ξεχώρισαν ἐκεῖνη τοῦ π. Θεμιστοκλῆ Μουρτζανοῦ

μέ θέμα: «Ὁφεις τῆς θρησκευτικότητας τοῦ Καποδίστρια», ὅπως καί ἐκείνη τοῦ Ἀθανασίου Καραθανάση μέ θέμα: «Ὁ π. Γεώργιος Μεταλληνός ὡς ἱστορικός».

Μετὰ ἀπό τὸ πέρασ τῶν Συνεδριῶν ἀκολούθησε Στρογγυλή Τράπεζα, στό πλαίσιο τῆς ὁποίας τὰ μέλη τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς παρουσίασαν τὰ συμπεράσματα τοῦ Συνεδρίου.

«Ὁ Ναυπάκτιος π. Θεόκλητος
Διονυσιάτης»

Τὸ Σάββατο 30 Σεπτεμβρίου 2023, στό Πνευματικό της Κέντρο ἡ Ἱερά Μητρόπολη Ναυπάκτου & Ἁγίου Βλασίου διοργάνωσε τὸ Θ' Θεολογικὸ Συνέδριο, μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου, Α' Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν μέ γενικὸ θέμα: «Ὁ Ναυπάκτιος π. Θεόκλητος Διονυσιάτης».

Ἰδιαιτέρας βαρύτητας ἦταν ἡ εἰσήγηση τοῦ Μητροπολίτη Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέου μέ τίτλο: «Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ στό Ἅγιον Ὅρος κατὰ τὸν πατέρα Θεόκλητο» ἀλλὰ καί ἐκείνη τοῦ ἀρχιμ. Ἐφραίμ, Καθηγουμένου τῆς Ἱεράς Μονῆς Βατοπεδίου, ὁ ὁποῖος παρουσίασε τὰ βασικά χαρακτηριστικά τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ ὅπως ἀποτυπώθηκαν μέσα ἀπὸ τὴ βιοτῆ τοῦ π. Θεοκλήτου Διονυσιάτη. Τέλος, ἰδιαίτερη μνεία ἀξίζει ἡ εἰσήγηση τοῦ Γεωργίου Παναγόπουλου, ὁ ὁποῖος, μέσα ἀπὸ τὴ συγκριτικὴ παράθεση τῶν περιπτώσεων τοῦ π. Θεοκλήτου Διονυσιάτη, τοῦ π. Ἰωάννου Ρωμανίδη καί τοῦ Φώτη Κόντογλου, σκιαγράφησε τὴν ὀρθόδοξη συνείδηση ὅπως αὐτὴ διαμορφώθηκε στό πνευματικὸ κλίμα τῆς δεκαετίας τοῦ '60.

Δρ. Νικόλαος Κουρεμένος

«11ο Διεθνὲς Πατρολογικὸ Συμπόσιο»

Ἀπὸ τὶς 20 ἕως τὶς 24 Σεπτεμβρίου 2023 πραγματοποιήθηκε στὴν Καλαμάτα τὸ 11ο Διεθνὲς Πατρολογικὸ Συμπόσιο, τὸ ὁποῖο συνδιοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερά Μητρόπολη Μεσσηνίας καί τὴν Ἐκκλησιαστικὴ καί Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἡ ὁποία ἐδρεύει στὴ Φρανκφούρτη.

Τὸ συγκεκριμένο Συμπόσιο, μέ καθαρὰ ἀκαδημαϊκά, θεολογικά καί ἐπιστημονικά κριτήρια καί μέθοδο, ἀσχολεῖται μέ θέματα Πατερικῆς Θεολογίας, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὴν Ἀνατολὴ καί τὴ Δύση. Ἡ πρώτη συνάντηση πραγματοποιήθηκε τὸ 2001, μέ πρωτοβουλία τοῦ Καρδινάλιου Christ. Schoenborn καί τῆς Ysabel de Andia, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἰδρύματος Pro Oriente τῆς Βιέννης. Ἀπὸ τὸ ἔτος 2006, τὴν ὄλη ὀργάνωσή του ἔχει ἡ καθηγήτρια Theresia Hainthaler ἀπὸ τὴ Γερμανία· συμμετέχουν συνολικά 30 ἐπιστήμονες ἀπὸ διάφορες εὐρωπαϊκὲς χῶρες, συνήθως νέοι ἐπιστήμονες καί ἔρευνητές.

Ἐχουν ἤδη πραγματοποιηθεῖ συναντήσεις στὴ Βιέννη (2001, 2003), στό Λουξεμβούργο (2005), στό Brâncoveanu τῆς Ρουμανίας (2007), στὴ Θεσσαλονικὴ (2009), στό Estztergom τῆς Οὐγγαρίας (2012), στὴ Σόφια (2015), στὴν Πολωνία (2017), στό L'νιν τῆς Οὐκρανίας (2019) καί τὸ 2021 στὴ Βιέννη μέ ποικίλη θεματολογία. Τὰ Πρακτικά τῶν Συμποσίων δημοσιεύονται στὴ σειρά: "Wiener Patristische Studien" τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἰδρύματος Pro Oriente τῆς Βιέννης.

Θέμα τοῦ ἐφετινοῦ 11ου Συμποσίου στὴν Καλαμάτα ἦταν ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἐν ὄψει τῆς συμπλήρωσης 1700 ἐτῶν ἀπὸ τὴν σύγκλησή της κατὰ τὸ ἔτος 2025.

Συμμετείχαν 24 ἐπιστήμονες καὶ ἐρευνητὲς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα (Καθηγ. Γεώργ. Μαρτζέλος, Πρωτοπρ. Δημήτριος Μπαθρέλλος), Γερμανία (Theresia Hainthaler, Rev. Notker Baumann, Nikolai Kiel, Jens Gehri, Hilary Mooney), Τσεχία (Jana Plátová, Lenka Karfiková), Ἰταλία (Vittorio Grossi, Rev. Carlo dell' Oso), Πολωνία (Rev. Tomasz Stepien, Maria Przychowska), Βουλγαρία (Svetoslav Ribolov), Μεγάλη Βρετανία (Rev. Andrew Louth, Sofia Puchkova, Daria Morozova), Ρουμανία (Rev. Andrian Podaru, Rev. Tutu Claudiu), Νορβηγία (Tozstein Theodor Tollefsen), Γαλλία (Michel Stavrou, Paul Mattei), Ἑλβετία (Rev. Franz Mali, Alexey Morozov), Ἀμερική (Viacheslav Lytvynenko) καὶ Οὐκρανία (Rev. Cyril Hovorun). Ἡ γλῶσσα τοῦ Συμποσίου ἦταν ἡ ἀγγλική.

Οἱ παραπάνω ἐρευνητὲς καὶ καθηγητὲς εἰσηγήθηκαν θέματα σχετικὰ μὲ τὴν ἱστοριοδογματικὴ θεώρηση καὶ ἐρμηνεία τοῦ ὅρου *όμοούσιος* στὴν παράδοση τῆς Ἀνατολῆς (Μ. Βασίλειος, Γρηγόριος Νύσσης, Γρηγόριος Θεολόγος, Θεοδώρητος

Κύρου, Θεόδωρος Μοφουεστίας καὶ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας) καὶ τῆς Δύσεως (Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων, Ἰλάριος Πικταύιου καὶ Γρηγόριος Ἑλβίρας) καὶ διερεύνησαν τὴν ἀποδοχὴ τῆς ἀποφάσεως καθορισμοῦ τῆς ἡμέρας ἐορτασμοῦ τοῦ Πάσχα.

Ἰδιαίτερου ἐνδιαφέροντος ἦσαν οἱ ἐνόητες: «Ἡ πορεία πρὸς τὴν Σύνοδο τῆς Νικαίας», ἡ Χριστολογικὴ θεώρηση τῆς θεολογίας τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἡ ἀποδοχὴ/πρόσληψη τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου τῆς Νικαίας στὴν κοπτικὴ καὶ σλαβικὴ παράδοση.

Τὸ ἐν λόγω Συμπόσιο προσπάθησε νὰ διερευνήσει καὶ νὰ ἀπαντήσει πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐκκρεμῆ καὶ ἀνοικτὰ ἐρωτήματα (*questiones*), τὰ ὅποια σχετίζονται μὲ τὸ κείμενο τοῦ Συμβόλου Πίστεως τῆς Νικαίας ὡς ἀποδεκτὸ κείμενο, τὸ γενικώτερο θεολογικὸ ἔργο τῆς Συνόδου, καθὼς καὶ τὴν ἀπήχηση καὶ ἀποδοχὴ του στὴν ἀνατολικὴ καὶ τὴ δυτικὴ παράδοση.

Ἀρχιμ. Ἀλέξιος Ἀρώνης